LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
Teisės akto projektas
2026-11-13 Nr. TAP-26-1402(2)
TAIS Nr. 26-12989(3)

Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TRIUKŠMO VALDYMO ĮSTATYMO NR. IX-2499 PAPILDYMO 14[1] STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-1808

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2026 m. rugsėjo 25 d. sprendimo Nr. SV-S-845 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1.2 papunktį, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Nepritarti Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymo Nr. IX-2499 papildymo 141 straipsniu įstatymo projektui Nr. XVP-1808 (toliau – Įstatymo projektas) dėl šių priežasčių:

1. Įstatymo projekto tikslas – sustiprinti triukšmo prevenciją tais atvejais, kai pastatai, patalpos, teritorijos ar jų dalys suteikiami kitiems asmenims laikinai naudotis, kartu aiškiai atribojant objektą suteikiančio asmens prevencinę pareigą nuo atsakomybės už objektu besinaudojančių kitų asmenų veiksmus. Tačiau triukšmo šaltinių valdytojų ir kitų subjektų pareigos yra nustatytos Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatyme, kuris apibrėžia, kas yra triukšmo šaltinis, triukšmo šaltinio valdytojas. Triukšmo valdymo įstatymo 2 straipsnio 26 dalyje apibrėžta, kad triukšmo šaltinis – bet koks įrenginys ar objektas, kuris kelia (skleidžia) triukšmą, o 25 dalyje apibrėžta, kad triukšmo šaltinio valdytojas – triukšmo šaltinio savininkas arba kitas asmuo, teisėtai valdantis triukšmo šaltinį. Triukšmo valdymo įstatymo 14 straipsnis reglamentuoja triukšmo šaltinių valdytojų pareigas ir teises, šio straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad triukšmo šaltinių valdytojai privalo laikytis nustatytų triukšmo ribinių dydžių ir užtikrinti, kad naudojamų įrenginių, inžinerinių statinių ir sistemų, vykdomos ūkinės veiklos ir jos lemiamo triukšmo lygis neviršytų vietovei, kurioje naudojami triukšmo šaltiniai, nustatytų triukšmo ribinių dydžių. Kai konkrečiam triukšmo šaltiniui ir jo veikiamai aplinkai taikomi teisės aktuose nustatyti triukšmo ribiniai dydžiai, pareiga jų laikytis nepriklauso nuo to, ar objektas naudojamas nuolat, ar laikinai, ar juo naudojasi savininkas, ar jis suteiktas kitam asmeniui laikinai naudotis, todėl aplinkybė, kad pastatas, patalpa ar teritorija suteikiami laikinai naudotis kitam asmeniui, savaime nesudaro pagrindo nustatyti papildomų triukšmo prevencijos pareigų objektą suteikusiam asmeniui. Įstatymo projektu siūlomas reguliavimas, kuriuo objektą suteikusiam asmeniui būtų nustatoma pareiga reaguoti į kitų asmenų daromus triukšmo pažeidimus, gali lemti nepagrįstą pareigų dubliavimąsi ir Įstatymo projekte yra neapibrėžtas atsakomybės už triukšmo reikalavimų pažeidimus pasiskirstymas. Atsakomybė ir prevencinės pareigos turėtų būti siejamos su konkretaus asmens statusu, jam teisės aktuose nustatytomis pareigomis ir realiomis galimybėmis kontroliuoti triukšmo šaltinį bei užkirsti kelią pažeidimams. Atsižvelgiant į tai, Įstatymo projektu siekiamas tikslas nėra pakankamai pagrįstas kaip savarankiško teisinio reguliavimo poreikis, todėl nepritariama ne tik siūlomoms teisinio reguliavimo priemonėms, bet ir poreikiui nustatyti papildomą specialų triukšmo prevencijos

reguliavimą tais atvejais, kai objektai suteikiami laikinai naudotis kitiems asmenims. Įstatymo projektu siekiamų tikslų galima pasiekti kitomis priemonėmis, taikant galiojančias triukšmo šaltinių valdytojų pareigas ir atsakomybės už triukšmo reikalavimų pažeidimus mechanizmus. Vien objekto suteikimo laikinai naudotis kitam asmeniui faktas nepatvirtina, kad objektą suteikęs asmuo turi teisinių ir faktinių galimybių kontroliuoti objekto naudotojo elgesį, jo naudojamus įrenginius, vykdomos veiklos pobūdį, intensyvumą ar laiką ir užkirsti kelią galimiems triukšmo reikalavimų pažeidimams. Todėl papildomos prevencinės pareigos nustatymas objekto suteikėjui turi būti siejamas su aiškiai apibrėžtomis jo teisėmis, pareigomis ir realiomis galimybėmis daryti įtaką triukšmo šaltinio naudojimui. Atsižvelgiant į tai, nėra pakankamai pagrįsta, kad siūloma papildoma pareiga yra būtina ir kad ja siekiamo tikslo negalima pasiekti kitomis priemonėmis, todėl siūlomas reguliavimas neatitinka Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1 punkte įtvirtinto teisėkūros tikslingumo principo, pagal kurį teisės akto projektas turi būti rengiamas ir teisės aktas priimamas tik tuo atveju, kai siekiamų tikslų negalima pasiekti kitomis priemonėmis.

2. Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad asmuo, kuris už atlygį ar neatlygintinai suteikia pastatą, patalpą, teritoriją ar jų dalį kitam asmeniui laikinai naudotis, privalo imtis objekto naudojimo pobūdį, mastą ir triukšmo sukėlimo riziką atitinkančių pagrįstų ir proporcingų triukšmo prevencijos priemonių. Parenkant šias priemones būtų atsižvelgiama ir į asmens objektyvias galimybes daryti įtaką objekto naudojimo sąlygoms. Kito asmens padarytas triukšmo prevenciją reglamentuojančių teisės aktų pažeidimas savaime nelaikomas šioje dalyje nustatytos pareigos pažeidimu. Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodyta, kad objekto suteikėjui nenustatoma pareiga garantuoti rezultatą ar užtikrinti, kad objektu besinaudojantis kitas asmuo nepadarys teisės aktų pažeidimo. Jam nustatoma pareiga imtis pagrįstų ir proporcingų prevencijos priemonių.

Įstatymo projekte nepakankamai apibrėžtas objekto suteikėjui nustatomos pareigos turinys ir jos vykdymo apimtis. Nenustatyta, kokių konkrečių triukšmo prevencijos priemonių toks asmuo privalėtų imtis, kokiais kriterijais remiantis šios priemonės turėtų būti parenkamos, taip pat kokiais atvejais būtų laikoma, kad asmuo tinkamai įvykdė jam nustatytą pareigą. Be to, neįtvirtinti šios pareigos vykdymo kontrolės kriterijai, pagal kuriuos kompetentinga institucija turėtų vertinti taikytų priemonių pagrįstumą, proporcingumą ir veiksmingumą. Dėl to asmuo negalėtų iš anksto pakankamai tiksliai numatyti jam nustatomų pareigų apimties ir jų nevykdymo teisinių pasekmių, o kompetentingoms institucijoms būtų palikta pernelyg plati diskrecija vertinti, ar konkrečiu atveju objekto suteikėjas ėmėsi pakankamų prevencijos priemonių.

Įstatymo projekto 1 straipsniu Triukšmo valdymo įstatymą papildančio 14^1 straipsnio 1 dalies nuostata „Kito asmens padarytas triukšmo prevenciją reglamentuojančių teisės aktų pažeidimas savaime nelaikomas šioje dalyje nustatytos pareigos pažeidimu“ perteklinė, nepakankamai atskleidžia jos teisinį turinį ir paskirtį. Pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 2 straipsnį administracinė atsakomybė taikoma pažeidimą padariusiam asmeniui, todėl kito asmens padarytas pažeidimas savaime negali būti pagrindas taikyti administracinę atsakomybę objekto suteikėjui.

Objekto suteikimas laikinai juo naudotis ne visais atvejais gali būti įformintas rašytine sutartimi, todėl kompetentinga institucija ne visais atvejais turėtų objektyvių dokumentinių duomenų, leidžiančių nustatyti, ar pažeidimo padarymo metu objektas buvo suteiktas kitam asmeniui laikinai naudotis, kas jį suteikė, kas juo faktiškai naudojosi, taip pat naudojimosi laikotarpį ir sąlygas. Įstatymo projekte nenustatyti tokiais atvejais taikytini faktinių aplinkybių

nustatymo ir įrodinėjimo kriterijai. Dėl to neužtikrinama, kad sprendimas dėl objekto suteikėjui nustatytos pareigos vykdymo būtų priimamas remiantis pakankamais ir objektyviais duomenimis.

Įstatymo projekte taip pat siūloma nustatyti, kad „antrąjį pažeidimą nustačiusi institucija apie tai informuoja šio straipsnio 1 dalyje nurodytą asmenį“, tačiau nenustatytas šios nuostatos įgyvendinimo mechanizmas. Pirmąjį pažeidimą galėtų nustatyti kompetentinga valstybės institucija, o antrąjį – savivaldybės institucija, tačiau Įstatymo projekte neapibrėžta, kokiu būdu šios institucijos turėtų identifikuoti anksčiau nustatytus pažeidimus, patikrinti jų tarpusavio sąsają ir nustatyti, kad per 12 mėnesių padarytas antrasis pažeidimas. Vien institucijos pareigos informuoti apie nustatytą antrąjį pažeidimą įtvirtinimas, nenustačius aiškaus institucijų keitimosi informacija ir ankstesnių pažeidimų identifikavimo mechanizmo, neužtikrina siūlomo teisinio reguliavimo įgyvendinamumo.

Įstatymo projekto aiškinamajame rašte neapibrėžta, kokių konkrečių objektų ir jų naudojimo atvejų atžvilgiu siekiama spręsti nustatytą problemą, taip pat nepateikta pakankamų argumentų, pagrindžiančių pasirinktų teisinio reguliavimo priemonių būtinumą, tinkamumą ir proporcingumą. Įstatymo projekto taikymo sritis nėra apribota trumpalaikio apgyvendinimo paslaugomis, nors būtent jų plėtra ir keliamos problemos daugiausia aptariamos Įstatymo projekto aiškinamajame rašte. Pagal siūlomą teisinį reguliavimą Įstatymo projekto 1 straipsniu pildomos Triukšmo valdymo įstatymo 14^1 straipsnio nuostatos būtų taikomos bet kokiam pastato, patalpos, teritorijos ar jų dalies suteikimui kitam asmeniui laikinai naudotis, neatsižvelgiant į objekto paskirtį ir jame vykdomos veiklos pobūdį. Taigi siūlomo teisinio reguliavimo taikymo sritis yra platesnė už Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodomą problemą, tačiau tokios reguliavimo apimties būtinybė nėra pakankamai pagrįsta.

Įstatymo projekto 1 straipsniu Triukšmo valdymo įstatymą papildančio 14^1 straipsnio 2 dalyje nenustatyta, kaip turėtų būti vertinamos situacijos, kai pažeidimus tame pačiame objekte skirtingu metu padaro skirtingi naudotojai, kai naudojami skirtingi triukšmo šaltiniai arba kai vieną pažeidimą lemia objekte esantis stacionarus triukšmo šaltinis, o kitą – laikinojo naudotojo atsivežtas įrenginys ar jo elgesys. Taip pat neapibrėžta, kokiais atvejais skirtingi tame pačiame objekte nustatyti triukšmo prevenciją reglamentuojančių teisės aktų pažeidimai galėtų būti laikomi susijusiais ir kvalifikuojami kaip pirmasis bei antrasis pažeidimai, nors jų faktinės aplinkybės, teisinis pagrindas, pažeidimus padarę asmenys ir triukšmo šaltiniai nesutampa. Vien pažeidimų nustatymo tame pačiame objekte faktas nesudaro pakankamo pagrindo juos laikyti pasikartojančiais ir taikyti su pakartotiniu pažeidimu siejamas teisines pasekmes. Įstatymo projekte nenustačius objektyvių pažeidimų tarpusavio sąsajos kriterijų, kompetentingoms institucijoms nesuteikiamas pakankamas teisinis pagrindas nustatyti, kad konkretus pažeidimas laikytinas Įstatymo projekto 1 straipsniu Triukšmo valdymo įstatymą papildančio 14^1 straipsnio 2 dalyje nurodytu antruoju pažeidimu.

Esminiai kriterijai, nuo kurių priklauso įstatyme nustatytų pareigų taikymas ir teisinių pasekmių atsiradimas, turi būti nustatyti įstatyme. Vadovaujantis teisės aktų hierarchijos principu, įgyvendinamaisiais teisės aktais negali būti nustatomas toks teisinis reguliavimas, kuris pagal savo pobūdį turi būti įtvirtintas įstatyme, įskaitant kriterijus, pagal kuriuos skirtingi pažeidimai būtų pripažįstami susijusiais ir skaičiuojami kaip pirmasis bei antrasis pažeidimai. Todėl Įstatymo projekto 2 straipsnio 2 dalyje numatyta kompetentingų valstybės ir savivaldybių institucijų keitimosi informacija tvarka savaime negali pašalinti įstatyme neapibrėžtų pažeidimų susiejimo kriterijų trūkumo.

Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos, vykdydamas stacionarių triukšmo šaltinių valstybinę triukšmo kontrolę, atlieka triukšmo matavimus ir vertina, ar stacionaraus triukšmo šaltinio skleidžiamas triukšmas neviršija visuomenės sveikatos saugos teisės aktuose nustatytų ribinių dydžių atitinkamoje aplinkoje. Tokiais matavimais nėra nustatomas anksčiau, pavyzdžiui, prieš savaitę, buvęs triukšmo lygis, jeigu triukšmą sukėlusios veiklos ar šaltinio matavimo metu nebėra arba pasikeitė jo naudojimo sąlygos. Praktikoje operatyvioji valstybinė triukšmo kontrolė gali būti atliekama pagal gyventojo skundą dėl anksčiau buvusio triukšmo, tačiau kontrolės metu objektu jau gali naudotis kitas asmuo ir gali būti pasikeitęs triukšmo šaltinis, veiklos pobūdis, apimtis ar režimas. Vykdant grįžtamąją valstybinę triukšmo kontrolę objektu gali naudotis dar kitas asmuo. Todėl skirtingų patikrinimų ar pažeidimų susiejimas vien pagal objekto adresą arba jo dalį nesudaro pagrindo juos laikyti pasikartojančiais tos pačios rizikos ar tų pačių naudojimo sąlygų pažeidimais.

Įstatymo projektu siūlomas teisinis reguliavimas neatitinka Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 6 punkte nustatyto teisėkūros aiškumo principo, pagal kurį teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas.

Ministras Pirmininkas

Sveikatos apsaugos ministras